

מיכתבים

מה כהעולם הזה. הכותרת מוזרה (טרדינה ושמה מפס"), העיתוי מוזר — בעיצומה של מערכת הבחירות, והתוכן מוזר — מין ניסיון, אמנם לא מאומץ מדי, לקשור בין עמדותיה של מפס לפני ארבעים שנה — לבין מפס של היום. ניסיון כזה נעשה היום כידוע על-ידי האדון רחבעם זאבי ותבורתו. וזאבי זה מתאים — אבל מה העולם הזה עושה בסביבה הזאת?

ראשית, הרברים אמורים במיפלגה שחרלה להתקיים ב-1954, עם הפילוג שבעיקבותיו עזבו את מפס אנשי אחדות העבודה. ששיריהם מצד יים כיום במפלגת העבודה. שנית, מדובר כאנשי שים שרובם כבר אינם בין החיים. להביא ראיות על מפס של היום מיהם של טבנקין, סנה ויגאל אלון וזכרונם לברכה — הרי זה אפילו יותר ממר-הים. שלישיית, ויותר חשוב, הכתבה כולה מעוותת את המיסמך הרציני שעליו היא מסתמכת.

עבודתו של יוסי אמיתי, שהיתה יסוד לכתבה, עוסקת בקטע קטן מן ההיסטוריה של מילחמת העצמאות. התזה העיקרית בעבודה זו מעלה על נס את מפס של אז, משבחת אותה ומפארת אותה — ודווקא על יסוד השבחים הללו, מנסה המחבר למתוח ביקורת על התנהגות הישוב היהודי כולו באותה תקופה. אפילו אנשי מפס, שהיו טובים מכולם בתחום זה של יחסים בין יהודים לערבים, אומר יוסי אמיתי, היו שותפים לשגיאות שגרמו לבריחה ולגירוש ערבים מן הארץ — וזו הטענה העיקרית. בעצם, גם כותב הכתבה מסכים לכך, כשהוא מעיר: "מפס לא היתה גרועה ממפלגות אחרות, להיפך — היא היתה טובה יותר. חשיפת עמדותיה האמיתיות במלחמת העצמאות מטילה אור על מצב ההנהגה הציונית כולה." יתר על כן, גם נבואתו של חזן (ב-1948) מוכחת בכתבה: "הרי (אם לא יתנו לפליטים הערבים לחזור) תקום שינאה לדרור או לשני דורות והרי שני הדורות האלה יכריעו בהגשמה הציונית." זוהי אכן, לצער כולנו, נבואה שהתגשמה — כפי שהתגשמו אבי

יצוב קו אחראי

חנות רבות אחרות של אנשי מפס. בכל זאת, לא יכול היה כותב הכתבה להתאפק מהטלת שיקור צים במפס של היום. חבל מאוד. שנים רבות תבע העולם הזה ממפס לצאת מן המערך — ולחזור אל דרכה העצמאית. דווקא עכשיו, כאשר מפס העצמאית נאבקת לראי שונה על דגלה, דרכה ורעיונותיה במערכת-בחי רות ראשונה — מנסה מישוהו בעיתון זה לטפול עליה עולות לאילה. והרי בכל זאת ראוי לשפוט את מפס בנושא היחסים בין יהודים לערבים באר-החקיקה נגד גזענות (הראשונה שהעלתה בכנסת את סכנת הכהנים, ותבעה חוק שיחסום את דרכו של כהנא לכנסת עוד כפברואר 1983) וביוזמות פרלמנטריות נוספות, שעניינן השוויון והבדליות היהודי-ערבי בחברתנו (למשל: העברת החוק נגד תמימים בתעסקקה), ועד החלטתה לשריין את המ"קום השלישי נרשימתנו לכנסת לנציג המיגור הערבי, חסיין פאוס, מנהל בית-הספר בעכו. סיסמותיה את הקריאה לדבר עם הפלסטינים ציפינו דווקא לברכת-עידוד מצד העולם הזה ביי מים אלה, מעבר לחילוקי-הדעות בקרב מחנה-הי שלום ככלל ימית-השנה.

חייב גרי יציב, ירושלים

כחובת המערכת
קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד: 63458.
בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט"ל לפון: 232262 (03), בפקסימיליה — 972-3-245242. מניו 2009, וברלקס RMYM IL 341667 —

(המשך מעמוד 3)
העלאת מחיר הדלק המסופק לתחנות, גם הצרכי נים הנהים מכך.
כי אחרת, אם היה מישרר-הארגניה חייב להעלות את העמלות, הוא היה מעלה את מחיר הדלק ישר לצרכן ואז מי היה משלם? הצרכן היה משלם!
מנחם גרון, חיפה

פילפל נגד שיעמום

על הצנזורה של תשדירי-הבחירות. הרשימה המתקרמת לשלום ביקשה להכניס קצת פילפל לשעות השיעמום של תשדירי-הבחירות ורצתה להביא את דבריהם של ראשי אש"ף על נכונותם לשלום. קטעים אלה נפסלו לשידור.

סוף-סוף הם לא יורים עלינו, אלא מדברים אלינו. האם מישוהו מת אי-פעם מדיבורים? זה מזכיר לי את הקריקטורה (אין אותיות

קונצוזוס

בגדה זחמטך למסנוס עפ יצא קר

אין אקויה כאלה

הקונצוזוס, לפי קנו, אפשר למוח מדיבורים?

כאלה!" של שאול קנו בספרו דו"ח על מצב האומה (ראה גלופה).
דני לוי, מישמרהעמק

נא לא לזלזל

על ייחודם של ראשי-ממשלה יהודיים דיים מחוץ לישראל (מיכתבים), העולם הזה 19.10.88.

אין כל מקום לזלזל בראשי-ממשלה יהודיים מחוץ לישראל. קודם כל, בניגוד לשמונה בראשי-הממשלה היהודיים של מדינת ישראל, מאז כינונה, יש בין ראשי-הממשלה היהודיים מחוץ לישראל כמה וכמה יהודים ספרדיים, כמו דויד שאול מרשל, מי שהיה ראש ממשלת סינגפור, שהוא צאצא של יוצאי יראק-איראן, כמו יהושע אברהם חסן, מי שהיה ראש ממשלת גיברלטר, שהוא בנה של מיספחה מארוקאית עתירת-יוחסין.

זה דבר אחר. ודבר שני הוא, שבניגוד לשמונה ראשי-הממשלה בישראל, שביניהם נמצא רק חייל קרבי אחד (יצחק רבין), כמעט כל ראשי-ממשלה יהודי מחוץ לישראל היה בעל עבר קרבי: רנה מאיר כבר שרת בגיל 19 כקצין קרבי מצטיין בחיל-התותחנים הצרפתי של מילחמת-העולם הראי שונה (ובנו יחידו, צנחן, נפל במלחמת-העולם השנייה); כנ"ל פייר מנרספראנס, שהיה תווט קרבי בחיל-האוויר הצרפתי של מלחמת-העולם השנייה וכנ"ל דויד מרשל, איש סינגפור, לוחם בחיל-הרגלים המקומי, שנפל, במהלך קרבות 1942, בשבי היפאנים והוחזק במשך שלוש שנים במחנה-שבויים.

ראובן חדר, רמת-גן

רווקא עכשיו?
על עוולות לא של מפס ועל נבואה שהתגשמה (טרדינה ושמה מפס), העולם הזה 5.10.88.
מוזרה מאוד הכתבה על עמרת מפס שהתפרס

לדעת כדי לקבל החלטות נבונות, אך מבלי ליצור פאניקה. את החקירה ניהלו אורית ורובל וזוהר אוהליאב. אחרי קריאת הכתבה ירעו כל אב ואב בדיוק מה טיב הסכנה, מה גבולותיה, מה לעשות ומה לא.

צירפנו לכתבה מיסמך: תירגום מלא של החזר הפנימי של השגרירות האמריקאית, שבו הוזכרו העובדים בראשונה מפני הסכנה, והוסבר להם הצורך בחיסון מונע. זהו חזר ענייני, שקט, מפורט ואחראי.

החזר קיים רק בשפה האנגלית. תירגמנו אותו בעצמנו. כעבור כמה ימים הקריש אחר המקומנים הגדולים כתבה לנושא זה. גם הוא גילה את אמריקה, תרתי משמע. כלומר: לא הביא רק מידע כללי על המחלה, אלא גם את החזר האמריקאי. זה מעניין.

זה מעניין, מפני שהתרגום של החזר, כפי שהופיע באותו מקומנו, חזר מילה במילה על התרגום שלנו. משמע: החזר כלל לא היה כירי המקומנו, אלא שהוא העתיק אותו מאיתנו. שני אנשים שונים, המתרגמים חומר מסוים, פשוט אינם יכולים להשתמש באותו המילים.

למשל, העולם הזה: "בחורף האחרון עלה מיספר התפרצויות המחלה במצריים, והאפידמיו לוגים מנבאים כי בתחילת דצמבר 1988 תהיה במצריים התפרצות ניכרת של המחלה."

קויה י'ן?

הרבה פרשות בתולדות המדינה התחילו ככמה שורות במדור תשקוף של העולם הזה. כך קרה גם להתעניינות הציבורית בסכנת המניני גיטיס.
לפני שלושה שבועות הופיעה במדור תשקוף, במיסגרת, ידיעה תחת הכותרת: "עוד מגיפה מת" קרבת" נאמר בה כי רלעת קרוס-המוח כבר הפילה קרבנות במצריים, ומתקרבת לישראל. בעיקבות ידיעה קטנה זו החלה העיתונות כך לה מתעניינת בנושא זה, והוא זכה בכתבות גדר לות, ובכותרות גדולות עוד יותר.

זהירות: סכנה

מניין באה הידיעה?
לאחר מתבררה-המערכת, שיש לו מהלכים בשני רירות האמריקאית, נודע כי הוחל שם, בסורייסו-רות, בחיסון כללי של העובדים, מיספחותיהם וירידיהם, בפני מחלה זו.
פנינו מייד למישרר-הבריאות. שם נאמר לנו כי אין יודעים דבר על סכנה זו.
אם זה לא היה שקר, זה מוזר. אירוגן-הבריאות העולמי של האו"ם מודיע באופן שיגרתית לכל

עוד מגיפה מתקרבת!

מגיפה של רלעת קרוס-המוח הוויראלית, שכבר הפילה קרבנות רבים במצריים, מתקרבת לישראל, ויתכן כי תגיע כבר בחודשים הקרובים. יא ברור אך מתוכן מישרר-הבריאות לטפל בסכנה, במיוחד לאור העובדה שהיחס היה עולה 150 הדור האדם, היחס האוכלוסייה כולה יכל להגיע להצאה של מאות מיליון דולרים.

הידיעה הראשונה במדור "תשקוף" (1988) הם מלהזכיר

המדינות על מגיפות מסוג זה. האם קיבלה מחלקת אחת במישרר-הבריאות את האזהרה, ולא הודיעה על כך להנהלת המישרר? או שמא החליט המישי רר לגנוז את הידיעה, מחשש שמא תיווצר תבהלה חרישה, נוסף על כבלת הפוליו?
בדקנו את הדברים שוב. הקרנו בשגרירות האמריקאית את טיב האזהרה שהתקבלה שם, ועל מה היא מסתמכת. לא נותר לנו ספק: אכן יש אזהרה רצינית, ואכן יש סכנה.

יכולנו להקריש לכך את שער העולם הזה (5.10.88), אך החלטנו לנקט קו אחראי: לפרסם ידיעה בולטת במדור תשקוף. אך לא להפוך אותה לסנסציה. אילו הקרשנו לכך את השער, היתה זאת החלטת נכונה מבחינה עיתונאית, אך

מסוכנת מבחינה ציבורית.
הידיעה היתה בלעדית. לשום עיתון אחר בארץ לא היה באותו שבוע מושג על הסכנה. אך כמה ימים אחרי פירסום זה, כבר החליט אחד הצהרונים להקריש לכתב כתבה גדולה. לא היה כידור מידע חדש. למעשה הוא הסתמך על הידיעה שלנו, והוסיף חומר תיאורטי כללי. מובן שלא הוזכר אף במילה אחת שזה היה גילוי בלערי של העולם הזה. מה פתאום!

ביתניים המשכנו להקריש תשומת-לב לנושא זה, ולעקוב אחרי המתרחש. בדקנו את כל ההי כטיים של הסכנה, ובשבוע שעבר הקרשנו לה כתי בה. הפעם ציינו את הדבר גם על השער, לא ככותרת ראשית אלא כנושא-מישני. (אנחנו קר-אים לזה בלשון מיקצועית "סטרפ", כלומר פס.) כגליון האחרון הקרשנו לנושא שני עמודים. הבאנו את הוות-דעתם של מומחים, שסיפקו את כל המידע הענייני, בלי הגזמות. כונתנו היתה לספק לקוראים את כל הידיעות שהם צריכים

מה לעשות. ככה זה.